

НАРОДЕН ТЕАТЪР "И В А Н В А З О В"

Стенографски протокол

П Р Е С К О Н Ф Е Р Е Н Ц И Я

ПО СЛУЧАЙ ПРЕДСТОЯЩАТА ПРЕМИЕРА НА "Л Е С"
комедия в пет действия от А. Н. Островски

Кабинета на директора на театъра /хотел "Севастопол"/
24 януари /петък/ 1975 година

С о ф и я

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

У ч а с т в у в а щ и

3 стр.

ОТКРИВАНЕ

предс. Севелина Гьорова

4, 7, 10, 11, 30

Библиограска справка

Снежина Гълъбова

6

И З К А З В А Н И Я

Иван Вълв

7

Орлин Стефанов

10, 12

Димитър Цолов

14, 15

н.а. проф. д-р Кръстьо Мирски

14, 17

Пламен Чаров

24, 30

Банчо Банов

26

Антония Каракостова

28

У ч а с т в у в а т :

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Севелина Гъророва - главен драматург на
Народния театър "Иван Вазов"

н.а. проф. д-р Кръстьо Мирски - режисьор на постановката
Венера Наследникова - художник на костюмите

Банчо Банов - драматург

Антония Каракостова - драматург

Пламен Чаров - артист

Мария Кираджиева - зав. реклама и печат

Снежина Гълъбова - зав. музей

Димитър Цолов - в. "Вечерни новини"

Иван Вълков - сп. "Българо-съветска дружба"

Орлин Стефанов - сп. "Театър"

Радка Стойкова - радио София

Даниела Балтова - "Средношколско знаме"

Мария Бояджиева - "Една седмица в София"

Ана Радославова - Българска телевизия

Любомира Топалова - Българска телевизия

Бойко Бойков - в. "Земеделско знаме"

Огнян - журналист

Ангел Ангелов - стенограф

Н а ч а л о - 13,05 часа

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА Другари журналисти, колеги, добре дошли на генералната репетиция на спектакъла "Л е с"!

Предлагам да започнем, за да не губим време. Може би другарят Мирски, режисьор на постановката, има някакви бележки към техническото обслужване на пиесата, към актьорите и ще се позабави, затова ние да започнем нашата работа. Мисля, че няма да ви отнемем много време.

Благодарим ви за посещението и за отзивчивостта, още повече че времето е малко неудобно.

Бих искала да кажа няколко думи за това, че в годината след театралния сезон на V национален преглед на съвременната българска драма и театър, се забелязва наистина един много голям интерес от страна на театрите към класиката. И може би прави впечатление, че през този сезон репертоара на Народния театър включва две класически пиеси: "Л е с" от Островски, генералната репетиция на която гледахте, и на 12 февруари ще се състои нашата втора премиера на "Деца на слънцето" от Горки, постановка на н.а. Филип Филипов.

Мисля, че наличието на "Дванайста нощ" в театър "Сълза и смях", на "Последните" от Горки пак в театър "Сълза и смях", на "Вишнева градина" в Театъра на народната армия, на Шекспировата комедия, която сега пак се работи и мисля, че е предстояща нейната премиера, а доколкото ми е известно другата седмица ще има художествен съвет, всичко това показва един подчертан интерес на театрите към класиката.

Аз мисля, че този интерес не е някакво бягство, някакъв отлив от съвременната тема, защото нашият театър със съвременни средства се мъчи да решава големите въпроси на класиката, големите ценности на класическото наследство.

Ние смятахме - това беше мнение и на режисьорската колегия, и на литературното бюро, и на целия колектив на театъра, - че неестествено е дори и при тези малко трудни условия, при които работим, от афиша на Народния театър да липсва името на Островски, да липсва името на Горки, на Шекспир, на големите класици, на големите духовни спътници на човечеството и на театъра. Затова ние се върнахме към една класическа творба и за нашия театър, тъй като това е третата поредна постановка на "Л е с" на сцената на Народния театър.

За постановката другарят Мирски навярно би могъл да отговори на вашите въпроси. Аз бих искала да кажа само това, че в нея участвуват най-добрите сили на театъра. Виждате след едно отсъствие н.а. Стефан Гецов в главната роля на Генеди Нещастливцев, н.а. Асен Миланов, заслужилата актриса Мария Стефанова. Това е нейният дебют на сцената на Народния театър. Тя е играла на сцената на Пловдивския театър, наградена на последния национален преглед на съвременната българска драма и театър. Заслужилата актриса Славка Славова, която виждате в една, по наше мнение, великолепна и интересна роля. Заслужилият артист Пламен Чаров, младите сили на нашия театър Николай Николаев, Любен Желязков, Георги Гайтаников и всички останали, които играят.

Аз бих искала да дам накратко думата на завеждащия музей в нашия театър театроведката Снежина Гълъбова да ви

съобщи съвсем накратко за предидущите две постановки на "Л е с". Може би това ще бъде интересно за хората, които биха могли малко повече редове да посветят на нашата постановка.

Имаш думата, Снежке.

СНЕЖИНА ГЪЛЪБОВА

Първата постановка на "Л е с" на сцената на Народния театър е през сезона 1908-1909 година. Ако ви интересува точната дата на премиерата, това е 10 февруари 1908 година. Постановчик е Йозеф Шмаха. Централната роля на Раиса Павловна Гурмижска се изпълнява от Елена Снежина. Атанас Кирчев играе Неществливцев, П.К. Стойчев - Аркашия Щастливцев. Ролята на Аксюша се изпълнява от Персида Банчева, Вусмибратов - Тачо Танев. Тази постановка се играе пет сезона. Това е огромно постижение за времето си. Появяват се много отзиви в пресата, много живо откликване на културната общественост.

Следващата постановка е през 1945-1946 година. Премиерата е на 7 юни 1946 година. Постановката е на Александър Игонографов, заслужил артист, починал. Ролята на Гурмижека се изпълнява от Пенка Икономова, народна артистка, Аксюша - народната артистка Ружа Делчева и народната артистка Маргарита Дупаринова, Вусмибратов - заслужилият артист Христо Коджабашев, Щастливцев - народният артист Константин Кисимов, Нещастливцев - народният артист Георги Стаматов.

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА

И Стоян Бъчваров е играл ролята на Щастливцев.

СНЕЖИНА ГЪЛЪБОВА

Стоян Бъчваров играе в премиерния състав ролята на Карп, а след това

играе Шастливцев - включва се в по-късните сезони.

Спектакълът се играе в продължение на два сезона, също с много жив отклик в печата, излезли са много рецензии

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЬОРОВА Вие знаете и навярно сте ориентирани от листовката, че постановката е на н.а. Кръстьо Мирски, декора на Георги Иванов, костюмите на Венера Наследникова. Изпълнителите вие ги видяхте. С тази постановка, както и със следващата, нашият театър желае да вземе участие в голямата естетическа задача на нашия съвременен театър да решаваме от съвременни и социално-естетически, класови позиции проблемите на голямата класика. Ако вие имате някакви въпроси за постановката, или някой изобщо желае да каже нещо за постановката, моля, имате думата.

ИВАН ВЪЛОВ

Ние днес имахме възможност да гледаме една пиеса, поставена от един голям театър, който се смята, че е театър на класиката и сега мисля, че всички ние, които гледахме този спектакъл, можем с удоволствие да отбележим, че представлението, на което бяхме зрители, има изключително високи професионални качества и като че ли дойде да подсказе, че в нашият театър съществуват не от вчера традиции да бъде показвана високохудожествено руската класика.

Приятно е на човек да излезе от такова представление, от което не е усетил нито секунда скука. Може би не е приятно да се признае, че в руския спектакъл имаше места скучни, разтеглени, а ние сега виждаме, че точно това е избегнато в постановката на проф. д-р Кръстьо Мирски. Подбран

е един изключителен състав, в който виждаме Мария Стефанова с която софийската публика рядко се е срещала. Тя просто пасва и се е получил един чудесен колектив

Не зная, но може би всички ние очаквахме с нетърпение, след доста продължително отсъствие от сцената, в последно време давидим Стефан Гецов. Този гръмък глас, който Феодоров там демонстрираше, ние може би го очаквахме и тук, но се получи, слава богу, един много интересен Нещасливцев. Без да гърми, той живееше на сцената, той претворяваше. Може би аз така съм си представял това, защото помня Стаматов, пък и по телевизията имахме възможност да видим един откъс.

И сега, слава богу, мисля си аз, нашият театър има с какво да се радва, с един образ, живял в съзнанието на много приятели на нашия театър, който се възвръща със същата свежест, с колорита, с удоволствието да го гледаме. И затова аз не мога да не отбележа тази великолепна двойка, където и режисьорът, и изпълнителите на Нещасливцев и Щастливцев са открили по своему образите.

В постановката на Елински, който в момента е режисьор от световна класа - преди това актьор, но вече има няколко постановки - се смята, че има нещо ново, нови открития има в постановката на "Л е с", но аз и тук в нашата постановка виждам също много нови неща и се радвам, че нашият спектакъл се различава от този на "Малий театър", че не е копирал. Аз мисля, че ролите бяха вече разпределени, когато дойде "Малий театър"...

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА Ние бяхме вече в репетиционен период.

ИВАН ВЪЛОВ

Всички са запазили нещо свое, нещо свежо, нещо оригинално, без да се повлияят от такъв театър като "Малий театър", защото много по-лесно е да се възприемат готови открития, отколкото човек да открива, погледнато от естествения път на нещата, а тук се е стигнало до свои, плътни образи във всички роли и не може да се намерят уязвими изпълнители, или изпълнители, които са излезли от органичността на ролите и са направили така, че в ролите им да има чуждо звучене.

Много съм доволен от този спектакъл и мисля, че това е един голям празник, който дълго, дълго време ще радва нашата публика и който наистина ще изпълни, както другарката Гьорова каза, великата задача, която сега се поставя, да се работи за естетическото възпитание на нашия съвременник, насочен към класиката, защото се предполага, че съвременност и класика ръка за ръка ще влияят за естетическото възпитание на широката зрителска маса.

Благодаря ви!

Тук виждаме и драматурзи, които сигурно много са помагали при създаването на спектакъла. При удобен случай чрез нашите материали - нека се надяваме, че такива ще се появят - ние ще изкажем и нашите похвали и благодарности. Това са първите впечатления и затова не си позволявам да насочвам вниманието си към отделни неща. Толкова много неща има като открития, че човек като седне след второто гледане, или сега дори като си помисли, ще ги намери.

ПРЕДС. СЕВЕДИНА ГЬОРОВА

Аз си спомням тази бележита реч на другаря Тодор Живков пред

Първия конгрес на културата, в която той говори за трите извора на съвременната социалистическа култура и там именно говори за нашата съвременност, занашето национално наследство и за великите образци на световната класика. Действително това е наша задача и наши са тези ценности. Ние се радваме, че вие така гледате и така разбирате тези неща, защото една голяма пиеса винаги поставя пред изпитание театъра да я защити. Тук няма оправдание.

Другарят Банов от нашето литературно бюро непосредствено следеше работата върху "Л е с". Ние имаме тази практика да се разпределяме, защото нашето литературно бюро е голямо, за да следим и помагаме.

ИВАН ВЪЛОВ

Това нов превод ли е?

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА

Нов превод на другаря Мирски.

Съществуващите не ни задоволиха и той направи един нов превод на пиесата, по който тя се играе.

Бихме се радвали да чуем и други неща, особено на препоръките.

ОРЛИН СТЕФАНОВ

Трудно е да се правят препоръки, когато гледаме едно толкова цялостно сценично произведение на действително класическа и по своему ненадмината творба в сферата не на тематиката, а в битието на актьора, на неговия сложен и труден път, високите нравствени добродетели, които се възпитават в тази стихия и естетически кипнеж, който има Нещастливцев, и всичко това така е преплетено през характери, ситуации мелодраматични, възвишени, патетични, сатирични, че наистина това е

един драматургичен шедьовър и артистите - изключително блестящ състав на Народния театър, - умелата режисура на д-р Мирски защитиха живо и органично отвътре тази слава на произведението, бих казал тази точна дума: творчески защити и ни кара и ние да заживеем с тези житейски чувства и истини, които са заложени в пиесата. И по подобие на Нещастливцев, както той се е възвисил, и ние в нещичко, живеейки толкова време след оригинала, след протстипа, да се отърсим от нещо и да погледнем в себе си.

Тъкмо това е най-голямото преимущество - съвременната трактовка, която несе поднасяше с някакъв изкуствен, тенденциозен натиск, а върви от дълбочината на характерите, като нищо не минава надве-натри, както обикновено разсъждаваме, нищо не минава по предварителни умозрителни представи. Дори Карп да вземем, той е конкретен, жив човек, не е традиционен, някакво безмислено, безмозъчно същество, а той по своему, по плебейскому разбира всичките интриги, които се разгръщат в този дом. Не можем да вземем, разбира се, неговата позиция да окончателна, както и театърът не ни я налага, но ние виждаме един жив човек в социалното положение такъв, който трезво поглежда нещата и ги разшифрова...

н.а. д-р КРЪСТЬО МИРСКИ Добър ден! Прощавайте, че се забавих, но имаше някои неща, които просто нямаше как да се отложат.

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА Ние използвахме времето да съобщим за сценическата история на пиесата, дакажем няколко предварителни думи и другарите да си кажат мнението за спектакъла.

Извинявайте за прекъсването. Моля, продължете.

ОРЛИН СТЕФАНОВ

Тъкмо приведох конкретния пример на задълбочаването и конкретизирането на всеки един образ, който е поел драматургичната и на спектакъла драматичната вече функция да носи някаква конкретна позиция, която се преплита и която ни хваща за нещо живо нас като зрители, открива ни очите за някои житейски ходове, положения, ситуации. Разбира се, този пример е най-встрани, защото и главните образи в традиционното мислене и в служебното хипнотизиране от класиката или от какво не знам, също често пъти попадат в един повърхностен начин на разглеждане, а тук виждаме, че това нещо е било преодоляно и творчески изведено.

Мария Стефанова, която се радваме да видим на софийска сцена, по своему блестящо провежда партитурата на ролята. Ние я виждаме в много превъплощения. Тази житейска игра, така да се каже, пряко ни заинтригува и тук не само че не може да става дума за скука, но ние правим и откритие в поведението на един психологически и социален тип, който, ето, виждате ли, умее да се рисува пред околните, да проявява някаква поетическа възвишеност пред своите, а по същество понякога дори неосъзната и за самата нея, всичко е много оголено, много нелицеприятно и може да ни разкрие някои черти на съвременното еснафство, срещу което се води голяма духовна битка, и други такива черти, които все пряко засягат нашето ежедневие и дори социалистически бит.

Ето, виждате неща, за които се говори дори и публично, на нивото на политика, чрез образите и театъра, чрез талантливата интерпретация и осъществяване, които могат да ни хванат на естетическо ниво, да ни развълнуват и да ни

да дойдат. Другите няма да дойдат само по тази причина и аз също много съжалявам. Така се стекоха нещата, защото напоследък доста сгъстено дойде всичко и трябваше много работи да се правят.

ДИМИТЪР ЦОЛОВ

Това е между другото и то не е много важно.

н.а. д-р КРЪСТЪО МИРСКИ

Не, аз просто съм длъжен да поискам едно извинение от страна на колегите.

ДИМИТЪР ЦОЛОВ

Наистина спектакълът от моя гледна точка може да се приеме като едно културно събитие, както го наричат някои вестници и дано моят възторг да бъде реален, тъй като аз вече срещнах едно мнение, което е доста различно от моето, и то малко ме смути, но това не ми пречи да харесвам спектакъла и да продължавам да съм във възторг от него.

Изобщо за този спектакъл може да се говори безкрайно, както казва Горки по един друг повод, но аз съм радостен също така от това, че нашият спектакъл в много отношения е над спектакъла на "Малий театър". Разбира се, това е радостно и малко тъжно от една друга гледна точка, но ние си го харесваме и смятаме, че нашето е по-добро от тяхното.

Освен отбелязването на актьорските постижения, които са много интересни и разнообразни и ни срещат с хора, с които не сме се срещали доста време, които могат да се нарекат и дебюти в един друг план, мене ми се струва, че трябва да се отдели внимание и на сценографията, която е в стил със спектакъла, както и на костюмите. Въобще целият постановъчен момент е в едно единение, което е доста радост-

но. Специално аз след завършването на спектакъла си помислих дали не трябваше да има някаква музика, освен този детайл при отварянето на кутийката, защото като че ли липсваше някакъв музикален момент в целия спектакъл. Не знам, може би създателите са бягали от това, защото не са искали комедията да стане водевил и т.н., но така просто в един момент премислих по това нещо.

Без да се спирам на отделните актьори, за които може да се говори наистина доста, бих помолил другарят Мирски да каже няколко думи за насоката си към тази комедия, която наистина е много трудна и забравена от нашите театрала. Плюс това и за съпротивленията, които е срещнал при реализацията на "Л е с", тъй като наистина съпротивления е имало и предполагам доста сериозни. Това ще бъде по-интересно за нас, отколкото ние сега да гадаем още с пресни впечатления.

ПРЕДС. СЕВЕМИНА ГЪОРОВА Съпротива в смисъл на някои тълкувания ли?

ДИМИТЪР ЦОЛОВ Да, насамата драматургия, тъй като Островски е традиционен автор в много отношения и същевременно много съвременен наш автор. Аз гледах един спектакъл на пиеса на Островски, няма да го споменавам сега, който звучеше доста старомодно и т.н. Смятам, че Островски е много труден за режисурата, която трябва да се пребори с него, за да го доведе донас и да не скучаем, както скучаехме на някои други спектакли от подобна категория. Също и за тази дължина на спектакъла и на пиесата, която е също нещо, с което трябва да се преборим и да се преодолее и т.н.

н.а. д-р КРЪСТЬО МИРСКИ Аз мога да се опитам да кажа няколко думи, но лошото при мене в такива случаи е, че много трудно се ограничавам с няколко думи. Ето защо трябва много да внимавам да не ви отекча и действително малко да говоря. И то е естествено, защото пиеса като тази поставя извънредно много и сложни проблеми и тъй като това ми е било работата през последните няколко месеца, много е опасно да се увлека в детайли и да започна по-подробно, отколкото е възможно при малкото време, с което разполагаме, да говоря. Ето защо аз ще се опитам да кажа това, което ми се струва най-съществено.

Първо, аз не зная дали режисьорът на един спектакъл по принцип трябва да обяснява какво е искал да каже, защото то ако не личи от самия спектакъл, неговите обяснения са съвършено излишни, те за какво са всъщност. Но в този случай смятам, че няма да прозвучи нескромно, защото пиесата е от авторът вече твърде много изяснена. Тук се противопоставят два свята и тези два свята са така конкретно от самият автор показани, че не е трудно да се разкрият.

Трудното е да се разкрият не толкова двата свята в конкретната епоха, отколкото да се намерят онези проблеми които, без да се наруши онова, което наричаме историческа достоверност, кореспондират с проблеми от нашата действителност. При една пиеса като "Л е с", където традицията е извънредно богата, много е възможно човек да се запознае с тази традиция и увлечен от нея да почне да повтаря решения, за които е чел, чувал или гледал в някои театри, или пък критично събрани решения в един и същ спектакъл. И това се случва.

Аз много добросъвестно съм проучил тази традиция, четох много, обаче винаги съм бил на това мнение и тук в този случай много категорично се убедих, че традицията в някои случаи може да попречи. Затова се опитах, доколкото възможностите ми стигаха, да бъда верен на автора, на себе си и на проблематиката на нашето собствено време.

Разпределението, което има пиесата, мене ми много допада и аз трябва да кажа, че имах щастието да работя с артисти, които не само са добри артисти, не само отговарят за ролите си, но с много голямо увлечение работиха и, бих казал, работихме в много голямо разбирателство. Колективът беше един споен колектив, ние се допълвахме много добре и почти никъде не се явяваха различия, или когато се появеха, те бяха, за да разкрием по-добре онова, което искаме, а не по същество.

Боя се да засегна въпроса какво с всеки отделен образ е търсено различно от онова, което е обичайната традиция, защото това вече ще ме отведе твърде далече, но който познава традицията, навярно ще забележи, че някои образи са малко различно решени от тази традиция, без обаче, струва ми се, да влизаме в противоречия с автора. Даже аз имам чувството, че традицията не винаги е вярна на автора, което много често се случва и при други пиеси.

Разбира се, още^в превода, който направихме специално за това представление, ние се постаряхме да облекчим малко откъм бит, откъм сложност Островски. Той не е неверен, той е много точен и добросъвестно направен, но той е малко олекотен откъм онези недомлъвки, битови прибавки и т.н., които, както сте забелязали, и това е било намерението, в

спектакъла сме гледали да премахнем, Без да влизаме в противоречие с бита на епохата, ние не сме се никак старали да занимаваме зрителя с това, а сме искали да покажем в Островски, разбира се, пак на базата на едно верно разкриване, доколкото сме могли да го постигнем, и тази епоха, но сме се опитали да намерим това, което обикновено наричат общочовешкото в едно художествено произведение, онова, което днес е валидно и което специално при Островски, особено в съветските постановки - не ме разбирайте криво, не искам да противопоставям - понеже там именно традицията е много жива, винаги звучат прекалено битово за нас, даже малко музейно.

Вие сте гледали други постановки на Островски в нашия театър и сте забелязали как ние, понеже сме по-освободени от традицията, често пъти успяваме в други постановки на Островски, в "И най-мъдрият си е малко прост", или във "Вълци и овце", което беше много отдавна, да работим свободно с материала на автора и мене ми се струва, че този път е като че ли по-резултатния. Дали сега се е получило добре или зле, аз по този въпрос не мога да се произнеса.

Разбира се, репетицията, която днес видяхте, беше една репетиция все още сурова и навярно се забелязва, че има нужда да се сгъсти, да се стегне това, което при всички репетиции в този етап, когато вие обикновено идвате, се случва и премиерата всякога или почти всякога става по-добра отколкото тази репетиция, на която вие присъствувате.

Ако ми зададете някои въпроси конкретно, ще се опитам да отговоря, тъй като се боя да влизам в подробности, за да не ви забавя излишно.

Много съм благодарен на артистите, които работиха с голямо увлечение и така добре се допълвахме всичките един друг и така добре си помагахме, че ми се струва, че ако нещо се е получило добро, то това добро се дължи до голяма степен на тази творческа атмосфера, която създадоха артистите.

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА Имате ли някакви въпроси?

ИВАН ВЪЛОВ Другарю Мирски, аз бих желал да

Ви запитам не виждате ли в сегашния женски състав на Народния театър изпълнителка на Раиса Павловна, като втора изпълнителка примерно?

н.а. д-р КРЪСТЬО МИРСКИ Разбира се, че виждам, даже ние имаме няколко актриси, които биха подходжали за тази роля, но първо една част от тези изпълнителки бяха заангажирани с други задачи, защото ние репетирахме и друга пиеса. Обаче даже и да бяха свободни, мене ми беше интересно с тази отлична актриса, която познавам много добре, да направя опит с тази роля, защото, ако сте забелязали, ние не само при нея, това се отнася и за Карп, сме се опитали да потърсим и други актьори. Някои почнаха да си шепнат, когато пиеха чай от чаши, в които нямаше нищо, но тази дребна външна правда ние смятаме, че при едно таква богато произведение никак не е важна и затова не сме търсили възрастта, ако за това става дума. А вече оттам натаък актрисата мене ми се струва, че е изключително подходяща.

Ние имаме и други силни, подходящи актриси, но мене ми беше интересно да покажем тази актриса, тъй като за пръв път тя се показва пред нашата публика. В това отношение

спектакълът действително представлява интерес, защото Стефан Гецов дълги години отсъствува от нашите представления и сега се явява в една такава централна, голяма и хубава роля. Славка Славова също по стечение на обстоятелствата дълго време не беше се явявала в интересна роля. Имаме и една актриса, която е нова занашия театър.

Така че, разбира се, имаме и други подходящи актриси, но мисля, че не сме сгрешили, когато сме се спрели на тази.

ИВАН ВЪЛОВ

Въпросът ми беше малко по-пряк.

Имате ли намерение да пуснете като изпълнителки и други актриси?

н.а. д-р КРЪСТЬО МИРСКИ По този въпрос аз написах преди три години една статия и все за нея говоря, когато ме питат за двама изпълнители на една и съща роля. В тази статия, която излезе в списание "Театър", аз подробно изложих своите мисли относно дубльорството и се опитах да обоснова, че дубльорството особено в един театър със съвременен метод е нещо архаично, остаряло и съвършено ненужно. Там е много сериозно описано и не ме изкушавайте да започна да говоря по този въпрос

ИВАН ВЪЛОВ

Стига да не се разболяват актьорите.

н.а. д-р КРЪСТЬО МИРСКИ Аз предпочитам като се разболеят да отложим спектакъла, отколкото да показваме всички спектакли на ниско равнище. Един от основните принципи от работата на актьорите на сцената днес е това: моето поведение да се ражда от поведението на моя партньор, т.е. аз да си изградя ролята от това какво той ще

ИВАН ВЪЛОВ

не взимат никакви роли.

н.а. д-р КРЪСТЬО МИРСКИ

Аз правих такива предложения. Например за "Ревизор" на времето предлагам два пълни състава с две различни тълкувания, с един и същ режисьор. При други случаи съм предлагал два пълни състава с двама различни режисьора и т.н., но не са го приемали. Интересно би било, правил съм такива предложения, но не са били приети.

ПЛАМЕН ЧАРОВ

личен състав.

БАНЧО БАНОВ

ПЛАМЕН ЧАРОВ

н.а. д-р КРЪСТЬО МИРСКИ

декорации да се направят.

ИВАН ВЪЛОВ

да имаме втори празник.

н.а. д-р КРЪСТЬО МИРСКИ

А може и да не беше празник... В момента, трябва да го кажа с гордост и с радост, в нашия театър всички мъже, с изключение на четири човека, са заангажирани всички до един, така че не може и да се мисли за втори състав.

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОНОВА

Това рядко се случва. Ние разпределихме три независими една от друга пиеси, и то доста големи пиеси: "Л е с", "Деца на

Вие сте голям театър, при вас стоят хора, които години наред

Това беше мое предложение за една пиеса при двама режисьори с различен състав.

При друга декорация.

При същата декорация.

Декорацията е най-евтиното нещо при един спектакъл. Може и две

Един празник имаме, ако бяхте направили втори спектакъл, щяхме

Ние разпределихме три независими една от друга пиеси, и то доста големи пиеси: "Л е с", "Деца на

слънцето" и съвременната италианска комедия "Събота, неделя понеделник" от Едуардо де Филипо - нашата трета премиера, която също ще се състои през февруари, и просто се получава една паралелна независима работа.

Понеже, Пламене, ти закъсня и не чу хубавите работи, които се казаха за твоя образ, както и за това, че ги няма другите изпълнители, аз предлагам ти да кажеш няколко думи за работата, за атмосферата, за мъките над Островски. Мисля, че ще бъде интересно за колегите да чуят нещо повече.

ПЛАМЕН ЧАРОВ

Аз давам думата на другаря Мирски да отговори за всички.

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА

Той каза доста неща.

ПЛАМЕН ЧАРОВ

Ако повтора казаното, само ще отекча всички, защото и без това сме закъснали. Аз взимам повод от думите на другаря Вълв. На устата му тежат няколко актриси, изглежда, а няма кураж да ги каже... /Оживление/.

н.а. д-р КРЪСТЬО МИРСКИ

Не е въпрос до кураж. Няколко актриси имаме, на които може да се повери тази роля.

ИВАН ВЪЛОВ

Аз съм казвал мнението си, но тези неща ще ги кажа да д-р Мирски при друг случай, защото има неща, които не са проверени от самия мене...

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА

Имате ли, другари, други въпроси, мнения или желание да споделите нещо повече? Давам думата на всички колеги.

ИВАН ВЪЛОВ

Понеже сега театърът готви два нови спектакла, има ли възможност

да направим една среща малко преди да излезат генералните репетиции, защото ние сега сме в неведение за Националния ни театър, какво се готви, какви сили са ангажирани, какво интересно има, какви намерения има театърът.

Сега не е удобно, времето е доста напреднало след такъв голям спектакъл и някак си е трудно да разделяме вниманието си и по други неща. Да проведем една среща преди да излезат двете ви премиери и да ни кажете вашите виждания. Просто една информативна среща.

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА Това би било много интересно.

ИВАН ВЪЛОВ Добре е, защото някои от нас работят в списания и сме ограничени по много причини . Аз сега съм предал четвърти брой за печат. Някои от вестниците ще успеят навреме да отразят, каквото намерят за добре, но при периодичните издания е малко трудно. Нас ни интересува руската класика и ние винаги сме се отзовавали и ще се отзовем и сега, разбира се.

ПЛАМЕН ЧАРОВ Прави приятно впечатление, че за първи път толкова млади журналисти са се отзовали на поканата да присъствуват на настоящата пресконференция.

ИВАН ВЪЛОВ Предполагам, другарю Чаров, че не ми правите комплимент, като ме поставяте наравно с младите.

ПЛАМЕН ЧАРОВ Като ви сравнявам със себе си.

ИВАН ВЪЛОВ Аз съм бил с Вас на пресконференции преди 22 години.

ПЛАМЕН ЧАРОВ Значи Вие сте били ученик тогава.

ИВАН ВЪЛОВ

Благодаря Ви!

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА

Банчо, ще кажеш ли нещо в заключение?

БАНЧО БАНОВ

Аз само искам също така да благодаря за това посещение на представителите на нашата преса, което говори, че е изживян период да на дезинтересираността на печата към Народния театър. Този период е вече преодолян.

Искам изцяло да подкрепя мнението на моя отдавнашен колега и да кажа, че наистина е нужно да се проведе една такава среща предварително и не само във връзка с предстоящите спектакли. Аз ще си позволя да кажа, че на времето ние ходихме много често в театъра и сега искам да поканя колегите при всеки случай да ни заобикалят.

За спектакъла искам да добавя само това, че след един сезон през който Народния театър показва четири български пиеси, един сезон изцяло обърнат с лице към националния преглед, сега се обръща към класиката. Добри или лоши - не бих искал да се произнасям сега, но аз мисля, че ние взехме доста награди от този преглед, което говори добре за нас, но за да се попълни афиша на театъра с заглавия, с които трябва да разполагаме, сега театърът се обръща за известен период към класиката. Направен е опит обаче тази класика да се покаже по новому, да се покаже от гледище на съвременния зрител, театърът да даде своята присъда не само над спектакъла, но и над проблемите, които той поставя.

Аз мисля, че другарят Мирски успя с този спектакъл да излезе от традицията и да потърси зад битовия образ,

както той го каза, демонстративно бягане от детайла - пие се чай от празни чаши - и да се потърси нравствения живот, да се търсинравствената категория в интерпретирания образ. В този смисъл дори това оголване на човешката същност е дадено с известна наглост в спектакъла. Докато обикновено се играе Гурмижска, както Державин я нарича "Руския Тартюф" съвсем разкрита и всички тези нейни неща изплуват най-накрая тук тя е разголена от гледище на съвременния зрител. Но театърът се мъчи да прави тук именно панорама на нравствени проблеми, на етични проблеми, търси други акценти. Аз бих обърнал внимание върху образа на Боланов, който е показан в особена светлина, не както е по традиция.

Също така Аксюша в други тълкувания е страдащата, но в нашия век съдим не по намеренията на човека, а по неговите дела. Тя в края на краищата, намирайки си зестрата, остава в този свет. Това показва колко обитателите на леса са жестоки дори и към хората, които имат чисти и светли характери, които успяват да ги претопят и да ги въвлекат в своя тъмен лес. И Аксюша остава в този лес, тя няма друг път. Трагично е за нея, но е така.

Върху тези именно нови акценти мисля, че другарят Мирски много точно и с много голям талант е порботил.

Също така аз бих искал да споделя моята много голяма радост от Стефан Гецов, който играе по абсолютно друг начин. Може би тези години, които той прекара във филма, може би този период на творческа пауза му се отразиха твърде ползотворно. Той играе много съдържано, с много вътрешен пълнеж, няма ги онези външни, показни прояви, с които той грешеше по-рано. Сега ние виждаме неговият талант на един

нов по-зрял етап.

Също така това се отнася и за Виолета Гиндева, която дойде в нашия театър преди няколко години, направи една роля не много обнадяваща, отчая се, излезе от театъра, за да се върне отново и да я видим в една безспорно талантива защита на една трудна по същество роля.

Това е, което исках да кажа.

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА Да чуем другарката Каракостова.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА Аз искам да обърна внимание на колегите, че в образите на Щастливцев и Нещастливцев, на актьорите, които всъщност могат да се подадат най-лесно на традицията, се крие голямата победа на спектакъла именно в разчупването на традицията, в нейното обогатяване, в нейното пълнокръвно възраждане, както може да се каже.

Ние се срещаме с един нов Нещастливцев на Стефан Гецов. Това не е боботещият лумпурт, това не е ентузиастът, който пристига и руши с гласа си, с риториката, както каза Орлин, света на Гурмижска. Това е един човек, който пътува из Русия и е разочарован от естетическото ниво на театъра на своето време, един самотник в театъра, един самотник с много големи изисквания към изкуството, който не може да срещне разбиране сред своите колеги. И този човек, така да се каже, влиза в по-големия свят. Излиза от театъра и влиза в по-големия свят, в света на Гурмижска, в света на леса. Той пристига там със своите малко театрални представи за доброто, за красотата, за това, което е придобито малко рецепторно от тази голяма драматургия, от тези големи страсти, които

той знае на сцената, от големите идеали, на които той е служил като жрец на сценичното изкуство. И в първия момент, сблъсквайки се със света на Гурмижска, той вижда само красивата фасада на този свят. И тук е силата в изпълнението на Стефан Гецов, това трагическо прозрение, което го опиянява в нощната сцена, когато почва постепенно да прозира нещата. Това е пиянство от огромната истина за света на леля му, на това имение и на много по-големия свят на Русия и на неговите страшни закони. В края примирен със своя свят, който не може да му даде големите идеали, към които е устремен, светана театъра, все пак запазва своето човешко достойнство и поема своя път на жрец, на актьор, но не се приспособява към този свят.

Това е отчаянието на големия творец и в същото време голямото му човешко достойнство.

От друга страна виждаме Аркашка на Асен Миланов. Това е човекът, който след отчаянието е преминал към едно примирение и приспособление до някаква степен със света, с големия свят на тогавашна Русия. Той влачи в живота си своите сценични шампи, той е малко марионетъчно жив, той си придава тази маска, за да може да съществува, една ли не шутовски да премине през живота понякога и за най-елементарни неща. И в нощната сцена с Олита изведнаж ние виждаме неговото човешко достойнство, когато той - поводът може би е пиянството - протестира за това, че не го смятат за равен, протестира срещу това, че се унижава актьорското звание и казва, че е равен на Генеди Дамянич. И отново във финала двамата тръгват заедно.

Решението на тези два образа колкото и традиционни,

толкова и по свършено нов начин прочетени, ние смятаме за една голяма победа на театъра в изпълнението на Стефан Гецов и на Асен Миланов.

За ролята на Виолета Гиндева над Аксуса и на Петя, за които винаги е смятано, че това е поетичната любов, третият свят, които идва след Нещастливцев и Щастливцев в леса, който зараждановото и т.н. говори Банчо Банов. Всъщност тези хора лесът ги осакатява и те не успяват да се измъкнат от него. Измъкват се именно тези големи мечтатели-творци като Нещастливцев и Щастливцев.

ПРЕДС. СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА Аз благодаря на всички колеги за отзивчивостта и присъствието. Ще се надяваме, че и по-нататък и за следващите наши две премиери вие спонтанно и искрено ще отделите от времето си и макар и уморени след репетициите и изтощени от служебни задължения ще дойдете и ще ни кажете първите си впечатления, първия контакт с публиката. Вие знаете колко това е важно, за да можем да имаме все пак някакво усещане за стойността на това, което сме направили, и да вървим с едно самочувствие към премиерата.

Благодаря сърдечно на всички за присъствието!

ПЛАМЕН ЧАРОВ

Петата колона сред публиката винаги е необходима.

К р а й - 14 часа

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЛА:

/Севелина Гъорова/

СТЕНОГРАФ:
/Ангел Ангелов/